

Aan Provinciale Staten

Datum : 2 september 2021
Documentnr. : 2021-074634
Dossiernummer : K48
Behandeld door : M. van Son
Telefoonnr. : 06 11734069
Antwoord op : -
Bijlage : Monitor Wind op Land 2020
Onderwerp : Stand van zaken taakstelling Wind op Land

Geachte dames en heren,

Aanleiding

U ontvangt deze brief omdat wij u willen informeren over de stand van zaken van het project Wind op Land in relatie tot de met het Rijk afgesproken taakstelling van 855,5 MW. Het versturen van deze brief valt samen met de publicatie van de Monitor Wind op Land 2020 (hierna: de Monitor) door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De Monitor vermeldt het gerealiseerd vermogen windenergie op land per 31 december 2020. Wij zullen hieronder ingaan op de stand van zaken met betrekking tot de planning en realisatie van de verschillende windparken en wat dit betekent voor de taakstelling. Hierbij gaan wij ook kort in op de stand van zaken van de verschillende gebiedsfondsen en andere gemaakte afspraken met betrekking tot financiële participatie.

Eerdere behandeling in PS

Bij brief van 27 november 2019 (documentnummer: 2019-093717/48/A.16) bent u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de windparken in de provincie Groningen. In deze brief is ingegaan op de staat van de geplande en in aanbouw zijnde windparken op dat moment, de haalbaarheid van de taakstelling en de 'versnellingsafpraak' tussen het Rijk en het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Rol en bevoegdheden PS in deze fase

In deze fase informeren wij u over de voortgang van het proces.

Vervolg

Wij zullen u medio 2022 wederom informeren over de stand van zaken van de verschillende windparken.

Extern betrokkenen

De in deze brief betrokken gegevens zijn verkregen van de windontwikkelaars, de gemeente Het Hogeland en RVO.

Toelichting

Stand van zaken in het kort

Uit de Monitor blijkt dat het gerealiseerd vermogen van de provincie Groningen 656,4 MW bedraagt¹. Dat betekent dat wij 76,7 procent van onze taakstelling van 855,5 MW hebben behaald. In absolute aantallen heeft alleen de provincie Flevoland meer MW gerealiseerd. Procentueel doen slechts een paar provincies het beter dan Groningen.

In zijn algemeenheid hebben materiële en personele tekorten die verband houden met de Covid-19 pandemie, bijgedragen aan vertraging in de bouwfase van enkele windparken. Daarnaast geldt voor windpark Oostpolder dat vertraging in het bereiken van *financial close* ertoe heeft geleid dat pas in 2021 met de bouw van het windpark gestart kan worden. De vernietiging van het bestemmingsplan van het windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding door de Raad van State heeft ertoe geleid dat dit windpark opnieuw in procedure gebracht moest worden.

Versnellingsafspraken

In het Energieakkoord zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de landelijke taakstelling van 6.000 MW aan wind op land tussen de provincies. In 2018 hebben de minister van EZK en het IPO afgesproken dat iedere provincie het tekort aan wind op land ten opzichte van deze taakstelling alsnog voor 2023 moet realiseren. Daarnaast is afgesproken dat dit tekort techniekneutraal zal worden verdubbeld (het 'versnellingspakket'). De verdubbeling bedraagt 1.184,1 MW. Deze verdubbeling wordt niet tussen de provincies verdeeld. De verwachting is namelijk dat de versnellingsafspraken in 2023 zal worden gerealiseerd op basis van de afspraken in de Regionale Energiestrategieën. Dat betekent voor de provincies concreet dat aanvullende acties niet nodig zijn.

Concentratiegebied Delfzijl

Geefsweer

De bouw van windpark Geefsweer heeft vertraging opgelopen ten opzichte van de planning, door omstandigheden die samenhangen met de Covid-19 pandemie, zoals tekorten aan (bouw)materieel en personeel. Het windpark was op 31 december 2020 nagenoeg klaar en is inmiddels volledig operationeel. Het windpark staat in de Monitor nog niet als volledig gerealiseerd. 55,9 MW van het windpark zit in het gerealiseerd vermogen, maar voor 4,3 MW was eind april de CertiQ-verklaring² nog niet afgegeven. Met windpark Geefsweer wordt in totaal 60,2 MW gerealiseerd.

Oosterhorn

Windpark Oosterhorn en windpark Geefsweer worden volgtijdelijk gebouwd; eerst zal windpark Geefsweer verder gebouwd worden, daarna windpark Oosterhorn. Bijgevolg heeft ook de bouw van windpark Oosterhorn vertraging opgelopen. Het windpark staat in de Monitor nog niet als volledig gerealiseerd; 38,7 MW van het windpark zit in het gerealiseerd vermogen, het overige deel van 38,7 MW zal naar verwachting eind 2021 volledig operationeel zijn. Met windpark Oosterhorn wordt in totaal 77,4 MW gerealiseerd.

Delfzijl Zuid Uitbreiding

Naar aanleiding van de vernietiging van het bestemmingsplan voor windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding door de Raad van State, is in 2020 besloten dit windpark opnieuw in procedure te brengen. In 2020 zijn het aangepaste bestemmingsplan en de omgevingsvergunning opnieuw vastgesteld respectievelijk verleend. Ook het nieuwe bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn aangevochten. De Raad van State heeft op 30 juni jongstleden een tussenuitspraak gedaan in deze zaak. Naar aanleiding van een recent arrest van het Europees Hof van Justitie (het zgn. Nevele-arrest) heeft de Afdeling geoordeeld dat de windturbinenormen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling buiten toepassing moeten worden gelaten, omdat hiervoor door het rijk een milieubeoordeling had moeten worden gemaakt.

Het gevolg van de uitspraak is dat overheden de windturbinenormen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling op dit moment niet meer kunnen/mogen gebruiken. Aangezien het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning voor windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding nog wel gebaseerd waren op deze normen, heeft de Raad van State ons 26 weken de tijd gegeven om de gebreken in het bestemmingsplan en de

---

¹ RVO bepaalt het gerealiseerd vermogen aan de hand van afgegeven CertiQ-verklaringen. Deze zijn tot en met eind april van dit jaar meegenomen. Zie ook pagina 5 van de Monitor.

² Certificaat van gegarandeerde levering van hernieuwbare energie aan het elektriciteitsnet.

omgevingsvergunning te herstellen. Dit kan door eigen normen voor de windturbines vast te stellen in het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning. Die normen moeten dan wel zijn voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Daarna zal de Raad van State een definitieve uitspraak doen over het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning voor het windpark.

Wanneer gerealiseerd, zal windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 64 MW bijdragen aan de provinciale taakstelling.

Opschaling Delfzijl Zuid, WP HiNerg

Binnen het windpark Delfzijl Zuid heeft één ontwikkelaar een vergunningsaanvraag ingediend voor het vervangen van zijn bestaande turbines (repowering) binnen dit windpark. De vergunning hiervoor is reeds verleend, maar nog niet onherroepelijk. Repowering met nieuwe turbines zou betekenen dat het opgestelde vermogen toeneemt met 1,8 MW.

Concentratiegebied Eemshaven

Oostpolder

Windpark Oostpolder is in aanbouw. De sanering van enkele bestaande turbines in dit gebied (27 MW) is afgerond. Aan de bouw van de nieuwe windturbines is inmiddels begonnen. Naar verwachting zal dit windpark in 2022 worden opgeleverd, dus ruim binnen de tot 31 december 2023 verlengde termijn. Windpark Oostpolder zal 94,5 MW bijdragen aan de provinciale taakstelling.

Oostpolderdijk

Windpark Oostpolderdijk wordt op dit moment gebouwd en naar verwachting augustus 2021 opgeleverd. Dit windpark draagt 7,5 MW bij aan de provinciale taakstelling.

Eemshaven-West

De eerste fase van windpark Eemshaven West bevindt zich momenteel in de ruimtelijke procedure. Deze is van start gegaan met de brief aan uw Staten van 7 april 2020 (documentnummer: 2020-031434/15/A.19). In de zomer van 2020 heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage gelegen, waarna begonnen is met het opstellen van de milieueffectrapportage. Ontwikkelaar Vattenfall verwacht eind 2021 een vergunningaanvraag in te dienen voor de eerste fase van het windpark, dat voor realisatie gepland staat in 2024. De start van de ontwikkeling van de tweede fase van windpark Eemshaven-West is afhankelijk van de uitkomsten van de lopende juridische procedure. Met de eerste fase zal naar verwachting ca. 65 tot 100 MW worden gerealiseerd.

Eemshaven Zuid-Oost

Voor windpark Eemshaven Zuid-Oost is de gemeente Het Hogeland het bevoegde gezag. Dit park is nagenoeg geheel gerealiseerd, maar er is nog geen CertiQ-verklaring beschikbaar ten tijde van het opstellen van de Monitor. Windpark Eemshaven Zuid-Oost zal 18 MW bijdragen aan de provinciale taakstelling.

Strekdammen

De gemeente Het Hogeland heeft een omgevingsvergunning afgegeven voor twee windturbines van ieder 5,5 MW op de strekdammen van de Eemshaven. Omdat dit bouwtechnisch een lastig project is, heeft het lang geduurd voordat er een turbinefabrikant kon worden geselecteerd. Naar verwachting start de bouw in mei 2022 en zijn deze turbines gerealiseerd vóór 31 december 2023. De windturbines op de strekdammen zullen 11 MW bijdragen aan de provinciale taakstelling.

Vervanging windturbines helihaven

Voor de realisatie van de helihaven moesten twee windturbines worden afgebroken. Ter compensatie zijn door de gemeente Het Hogeland twee nieuwe locaties vergund op het binnenterrein van de Eemshaven, één aan Westlob en één aan Oostereemsweg. Beide windmolens zijn in aanbouw. Deze twee windturbines zullen 9,0 MW bijdragen aan de provinciale taakstelling.

Overige windparken

N33

Voor windpark N33 is het Rijk het bevoegde gezag. Van dit park zijn inmiddels alle windturbines gerealiseerd. Windpark N33 draagt 149 MW bij aan de provinciale taakstelling.

Wind gemeente Groningen

De gemeente Groningen werkt via de 'Maatschappelijke Tender Wind op Land' aan de realisatie van grootschalige opwek van windenergie binnen haar gemeentegrenzen. Hierover hebben wij u recentelijk per brief geïnformeerd (documentnummer: 2020-111084). In de windverkenning zijn twee locaties verkend: Roodehaan en Westpoort. De gemeenteraad heeft inmiddels besloten te stoppen met Westpoort en alleen door te gaan met Roodehaan. Met locatie Roodehaan wordt, anders dan vermeld in de Monitor, naar verwachting circa 13 MW gerealiseerd.

Participatie

Zoals in het door Provinciale Staten vastgestelde (29 januari 2014) en geëxpliciteerde (11 maart 2015) beleidskader 'Saneren en Opschalen, Participatie en Gebiedsfonds', draagt elke ontwikkelaar per MW opgesteld vermogen ten minste €1.050,- per jaar bij aan een gebiedsfonds. De opzet en verdeling van het gebiedsfonds wordt in samenspraak met de omgeving bepaald.

Hieronder bespreken wij per concentratiegebied de stand van zaken van de gebiedsfondsen.

Gebiedsfonds Delfzijl

Voor de windparken Geefsweer en Oosterhorn hebben wij met de ontwikkelaars afspraken gemaakt over het gebiedsfonds, deze afspraken zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomsten getekend op 23, 24 en 25 september 2014 (Oosterhorn) en d.d. 5 september 2017 (Geefsweer), conform het beleidskader 'Saneren en Opschalen, Participatie en Gebiedsfonds'. Momenteel wordt gewerkt aan de oprichting van een beheerorganisatie voor deze fondsen, in afstemming met de gemeente en initiatiefnemers. Op verzoek van de klankbordgroep hebben wij op 27 oktober 2020 een besluit genomen over de opzet en verdeling van het gebiedsfonds voor windpark Geefsweer. Daarin is onderscheid gemaakt op basis van geluidshinder en slagschaduwshinder. Woonadressen in de 1^e ring ontvangen jaarlijks € 2.500, in de 2^e ring € 1.875 en in de 3^e ring € 1.250. In totaal gaat 68% van het gebiedsfonds naar de profijtregeling en 32% is beschikbaar voor de projectenregeling. De uitkering aan het gebiedsfonds door de ontwikkelaars zal voor het eerst plaatsvinden medio 2022.

Gebiedsfonds Eemshaven

In samenspraak met de omgeving wordt op dit moment gewerkt aan een verdere uitwerking van het gebiedsfonds voor alle windparken in het concentratiegebied Eemshaven. Een deel van de bijdrage uit de projectenregeling van het gebiedsfonds zal door de Energiecoöperatie Oudeschip en Omstreken (ECOO) worden benut voor de ontwikkeling van één of meer dorpsmolen(s) binnen windpark Eemshaven-West, conform de gemaakte afspraak met ontwikkelaar Vattenfall om 10% van het windpark ter beschikking te stellen voor dorpsmolens.

Gebiedsfonds N33

Tot op heden is er nog geen gebiedsfonds voor windpark N33 tot stand gekomen. Het initiatief hiervoor ligt bij de betrokken gemeenten. Gemeenten zijn met de omgeving in overleg om te komen tot een organisatievorm voor het gebiedsfonds. Daarbij wordt ook gesproken over mogelijke projecten. Op dit moment wordt op verzoek van de gemeenten de provincie niet betrokken bij deze gesprekken..

Afsluitend

Met een gerealiseerd vermogen van 656,4 MW ten opzichte van de taakstelling van 855,5 MW heeft de provincie Groningen per 31 december 2020 een operationeel tekort van 199,1 MW.

'Voordie199,1mwgeldteen"versnellingsafpraak". Voor de versnellingsafpraak geldt dat met de huidige zonprojecten ook kan worden voldaan aan de techniek-neutrale verdubbeling. Naar verwachting zal het tekort van 199,1 MW alsnog voor de verlengde termijn van 31 december 2023 gerealiseerd kunnen worden. Zoals blijkt uit de Monitor kan er op 31 december 2023 een opgesteld vermogen van 914,2 MW Wind op Land gerealiseerd zijn, waarmee wij voldoen aan de afgesproken taakstelling. Dit is samengevat in onderstaande tabel.

Project wind op land	Vermogen in MW
Gerealiseerd vermogen 31 december 2020	646,4
Tekort op taakstelling van 855,5 MW op 31 december 2020	199,1
Bouw in voorbereiding voor 31 december 2023	257,8
Gepland gerealiseerd vermogen 31 december 2023	914,2

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlage:

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1.	Monitor Wind op Land 2020	2021-074630	Rapport